

DE VLAAMSE MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

- Betreft:**
- vaststelling van energie en klimaat als transversaal thema
  - aanduiding van het Vlaams Energie- en Klimaatplan 2021-2030 en de Vlaamse Klimaatstrategie 2050 als transversale beleidsplannen
  - vastlegging van transversale doelstellingen
  - aanwijzing van een coördinerend minister
  - aanduiding verantwoordelijke entiteiten voor de uitvoering van de maatregelen van het Vlaams Energie- en Klimaatplan 2021-2030

Samenvatting

De Vlaamse Regering wil de transversale beleidsthema's krachtiger aanpakken. Omdat de energie- en klimaattransitie impact heeft op alle geledingen van de samenleving, raakt aan quasi alle beleidsdomeinen en raakvlakken heeft met quasi alle sectoren, stelt de Vlaamse Regering, in uitvoering van doelstellingen uit de beleidsnota's Energie en Klimaat, energie en klimaat vast als transversaal thema. Door het Vlaams Energie- en Klimaatplan 2021-2030 en de Vlaamse Klimaatstrategie 2050 aan te duiden als transversale beleidsplannen, voor elk beleidsplan een beperkt aantal transversale doelstellingen te voorzien en de minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme aan te wijzen als coördinerend minister, kunnen de rapportering over en dus opvolging van de uitvoering van de doelstellingen en de bijhorende beleidsmaatregelen op een gecoördineerde manier gebeuren via de toelichtingen bij de beleids- en begrotingsuitvoering en dat afgestemd op de Europese rapporteringsverplichtingen. Verder geeft deze nota uitvoering aan het Vlaams Energie- en Klimaatplan 2021-2030 door voor elke maatregel ervan de verantwoordelijke entiteit(en) voor de uitvoering van de maatregel aan te duiden.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Deze nota aan de Vlaamse Regering betreft alle beleidsvelden, maar in het bijzonder de beleidsvelden Energie en Klimaat.

////////////////////////////////////

Met deze nota willen we uitvoering geven aan de volgende beleidsdoelstellingen:

- De energie- en klimaattransitie hebben impact op alle geledingen van de samenleving en raken aan quasi alle beleidsdomeinen. Ik zal daarom aan de Vlaamse Regering een voorstel voorleggen om de thema's energie en klimaat aan te duiden als transversale thema's. In overleg met mijn collega's zal ik prioritaire, overheidsbrede en geïntegreerde doelstellingen met betrekking tot energie-efficiëntie, hernieuwbare energie en broeikasgassen vastleggen. (beleidsnota Energie 2019-2024 – hoofdstuk V. Transversale en horizontale doelstellingen)

- De strategische doelstellingen binnen het beleidsveld Klimaat (en de onderliggende ISE Klimaat) worden in uitvoering van het Regeerakkoord opgenomen als transversale strategische beleidsdoelstellingen voor de gehele Vlaamse overheid.

Ik zorg voor de coördinatie van het Vlaamse energie-en klimaatbeleid over de beleidsdomeinen heen. De energie- en klimaattransitie, heeft impact op alle geledingen van de samenleving en raakt aan quasi alle beleidsdomeinen. Ik zal daarom aan de Vlaamse Regering een voorstel voorleggen om deze thema's aan te duiden als transversale thema's. In overleg met mijn collega's zullen we prioritaire, overheidsbrede en geïntegreerde doelstellingen vastleggen.

De vakministers zijn verantwoordelijk voor het klimaatcompatibel maken van het reguliere beleid binnen hun bevoegdheden (klimaatproofing). De vakministers moeten daarnaast, elk op hun terrein, de nodige acties ondernemen om ervoor te zorgen dat de klimaattransitie vaart neemt. Alle sectoren dienen hun verantwoordelijkheid te nemen om de gezamenlijke doelstelling te halen zoals omschreven in het Vlaams energie- en klimaatplan. Elke vakminister formuleert voor zijn domein gerichte en onderbouwde maatregelen die een bijdrage leveren aan de Vlaamse energie- en klimaatdoelstellingen.

Onderstaande strategische doelstellingen zijn transversaal:

- SD 1. VLAANDEREN OP WEG NAAR KLIMAATNEUTRALITEIT
- SD 2. AMBITIEUS EN REALISTISCH KLIMAATBELEID VOOR DE PERIODE 2021-2030
- SD 3. EEN AMBITIEUS EN AFGESTEMD ENERGIE- EN KLIMAATBELEID
- SD 4. KLIMAATBELEID ONDERSTEUND VANUIT DE OMGEVINGSBELEIDSVELDEN

(beleidsnota Klimaat 2019-2024 – hoofdstuk 5. Transversale, horizontale en overkoepelende strategische doelstellingen)

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

De Vlaamse Regering nam nog geen eerdere beslissingen over dit onderwerp. Relevant in dit kader zijn wel de volgende beslissingen van de Vlaamse Regering:

- goedkeuring van het Vlaams Energie- en Klimaatplan 2021-2030 (beslissing van 9 december 2019 – VR 2019 0912 DOC.1208/1BIS);
- goedkeuring van de Vlaamse Klimaatstrategie 2050 (beslissing van 20 december 2019 – VR 2019 2012 DOC.1356/1);
- goedkeuring Vlaams Adaptatieplan 2013-2020 als onderdeel van het Vlaams Klimaatbeleidsplan 2013-2020 (beslissing van 28 juni 2013);
- de mededeling aan de Vlaamse Regering van 'Nieuwe aanpak transversaal beleid / horizontale doelstellingskaders' (7 februari 2020 - VR 2020 0702 MED.0050/1)

De Inspectie van Financiën gaf een gunstig advies op 16 maart 2020, "behalve wat de goedkeuring van het Vlaamse Adaptatieplan betreft." De aanduiding van het Vlaamse Adaptatieplan 2021-2030 als transversaal beleidsplan werd daarom niet opgenomen in deze nota.

2. INHOUD

A. CONTEXT

De Vlaamse Regering wil de transversale beleidsthema's krachtiger aanpakken. In het regeerakkoord 2019-2024 staat onder het hoofdstuk 'Kanselarij en Bestuur' bij de concrete voorstellen het volgende over de transversale werking van de Vlaamse overheid: 'We kiezen voor een nieuwe, krachtigere aanpak van de transversale beleidsthema's: op initiatief van de bevoegde minister legt de Vlaamse Regering voor deze thema's een beperkt aantal prioritaire, overheidsbrede en geïntegreerde doelstellingen vast en bepaalt hierbij telkens ook welke beleidsdomeinen en ministers gevat zijn. De vakministers rapporteren vervolgens, voor zover ze gevat worden, via hun beleidsbrieven op welke manier ze uitvoering geven aan deze doelstellingen. Deze werkwijze zorgt voor meer transparantie, creëert meer mogelijkheden om dwarsverbanden te leggen tussen de verschillende transversale beleidsthema's, en vermindert de planlast zodat meer gefocust kan worden op de uitvoering van het beleid.'

De beleidsnota's Energie en Klimaat gaan daarop in en stellen: 'De energie- en klimaattransitie, heeft impact op alle geledingen van de samenleving en raakt aan quasi alle beleidsdomeinen. Ik zal daarom aan de Vlaamse Regering een voorstel voorleggen om deze thema's aan te duiden als transversale thema's. In overleg met mijn collega's zullen we prioritaire, overheidsbrede en geïntegreerde doelstellingen vastleggen.'

Bij het aantreden van de huidige Vlaamse Regering is omzendbrief VR 2019/11 Beleids- en regelgevingsprocessen in werking getreden (VR 2019 1705 MED.0216/1 en VR 2019 1705 DOC.0216/2); hierna: de omzendbrief).

De omzendbrief behandelt onder meer transversale beleidsplannen. Een transversaal beleidsplan is volgens de omzendbrief een verzameling van beleidsinitiatieven van de Vlaamse Regering die worden gecoördineerd door de minister-president of een minister van de Vlaamse Regering en heeft betrekking op maatschappelijk gerichte beleidsthema's van verschillende bevoegdheden en beleidsvelden. De rapportering over transversale beleidsplannen gebeurt in de toelichtingen bij de beleids- en begrotingsuitvoering.

De omzendbrief voorziet ook de mogelijkheid om transversale doelstellingen op te nemen in de beleidsnota's, de beleids- en begrotingstoelichtingen bij begrotingsopmaak en de beleids- en begrotingstoelichtingen bij begrotingsaanpassing. De rapportering over de transversale doelstellingen gebeurt dan eveneens in de toelichtingen bij de beleids- en begrotingsuitvoering.

Tot slot werd op 7 februari 2020 door de Vlaamse Regering akte genomen van de mededeling aan de Vlaamse Regering 'Nieuwe aanpak transversaal beleid / horizontale doelstellingenkaders' (VR 2020 0702 MED.0050/1). Met die mededeling wil de Vlaamse Regering uitvoering geven aan haar voornemen om de transversale beleidsthema's krachtiger aan te pakken. De timing die de mededeling vooropstelt gaat uit van een goedkeuring door de Vlaamse Regering van de doelstellingenkaders en het niet-exhaustieve overzicht van bijhorende concrete en evalueerbare beleidsmaatregelen (acties) ten laatste tegen 26 juni 2020 en dat voor een lijst van Vlaamse beleidsplannen, waaronder het Vlaams Energie- en Klimaatplan 2021-2030 .

B. ENERGIE EN KLIMAAT ALS TRANSVERSAAL THEMA

1. *Een transversaal energie- en klimaatbeleid*

De klimaatverandering grijpt in zowat alle systemen (energie, wonen, mobiliteit ...) en sectoren (transport, industrie, landbouw ...) van onze samenleving. Het energie- en klimaatbeleid is daardoor noodzakelijkerwijs transversaal en geïntegreerd.

Het transversale karakter van het energie- en klimaatbeleid komt ook tot uiting in het Vlaams Energie- en Klimaatplan 2021-2030:

- Het klimaat- en energiebeleid is een transversaal thema waarvoor de hele Vlaamse Regering verantwoordelijk is. De minister van Omgeving en Energie zal met haar beleid het goede voorbeeld geven en nodigt als coördinerend minister voor het klimaat- en energiebeleid, de overige ministers uit om binnen hun beleidsdomein gerichte en onderbouwde bijkomende maatregelen te formuleren en te nemen die een bijdrage leveren aan de Vlaamse energie- en klimaatdoelstellingen. (1.1.2 Strategie met betrekking tot de vijf dimensies van de energie-unie)
- De specifieke maatregelen zullen de komende jaren verder vorm krijgen en zullen doorwerken in de sectorale beleidsplannen van al de betrokken beleidsdomeinen en bestuursniveaus. Dit zal gebeuren op basis van de volgende principes:
  - Alle ministers zullen, elk op hun terrein, de nodige acties ondernemen om ervoor te zorgen dat de klimaattransitie vaart neemt. Alle sectoren dienen hun verantwoordelijkheid te nemen om de gezamenlijke doelstelling te halen. Elke vakminister formuleert voor zijn domein gerichte en onderbouwde maatregelen die een bijdrage leveren aan de Vlaamse energie en klimaatdoelstellingen.
  - Elk beleidsdomein en bestuursniveau zal een significante en continue inspanning moeten leveren om de ambities uit het VEKP waar te maken. Waar relevant zal er ook over beleidsdomeinen en bestuursniveaus heen gewerkt worden om tot een geïntegreerde en doeltreffende aanpak te komen met respect voor elkaars bevoegdheden. Het beleidsdomein Omgeving zorgt voor de algemene coördinatie, een goede monitoring van de uitvoering van het plan en de opvolging van de vooruitgang.
  - Alle ministers zijn verantwoordelijk voor het klimaatcompatibel maken van het reguliere beleid binnen hun bevoegdheden (klimaatproofing).
  - Stakeholderparticipatie: naast de verschillende beleidsdomeinen en overheden zal ook de actieve bijdrage van de verschillende stakeholders en de hele samenleving nodig zijn om de Vlaamse klimaatdoelstellingen te realiseren. Co-creatie, overleg, betrokkenheid, openheid en samenwerking zijn hiervoor de sleutels. Alle administraties zorgen in samenwerking met het beleidsdomein Omgeving dat alle betrokkenen en belanghebbenden betrokken blijven bij de beleidsontwikkeling en er met hen samengewerkt wordt bij de uitvoering van dit plan.

(1.2.4 Administratieve structuur van het energie- en klimaatbeleid)

De mededeling aan de Vlaamse Regering 'Nieuwe aanpak transversaal beleid / horizontale doelstellingenkaders' (7 februari 2020 - VR 2020 0702 MED.0050/1) stelt dat het eveneens de verantwoordelijkheid is van de vakministers om, indien nodig, bepaalde stakeholders of doelgroepen te betrekken bij de rapportering over de beleidsmaatregelen.

In de Vlaamse Klimaatstrategie 2050 ligt de nadruk op integratie van de beleidsdoelstellingen: 'Bij de verdere uitwerking van het klimaatbeleid zal worden ingezet op een verhoogde integratie van beleidsdoelstellingen: in plaats van een klimaatbeleid te voeren naast of bovenop andere beleidsmaatregelen, zal de klimaatdimensie mee geïntegreerd worden bij de ontwikkeling en

implementatie beleidsmaatregelen in de verschillende relevante beleidsdomeinen (een zogenaamde *climate mainstreaming*), om zo te komen tot een coherent beleidskader;’ (5.2 Een coherent beleidskader met de juiste prikkels en aandacht voor competitiviteit en sociale rechtvaardigheid)

Ook het Vlaamse adaptatiebeleid zullen we op een transversale en geïntegreerde manier moeten aanpakken:

‘Om ons voor te bereiden op de effecten van klimaatverandering moeten we werken aan een klimaatbestendige samenleving en omgeving in Vlaanderen met een geïntegreerde aanpak over alle sectoren heen. Klimaatadaptatie – ons voortdurend aanpassen aan en onze weerbaarheid vergroten tegen bepaalde veranderingen – is nodig in alle sectoren, door overheden, burgers en ondernemingen. We maken daarom een Vlaams Adaptatieplan op en starten onmiddellijk met de uitvoering ervan. Uitstel, het niet aanpassen of het maken van verkeerde keuzes leiden immers tot zwaardere maatschappelijke kosten.

We opteren voor een omvattende, geïntegreerde aanpak, over de verschillende sectoren heen, waarbij we maximaal synergiën zoeken tussen adaptatie en mitigatie, en met andere beleidsdoelen. We verzekeren dat elk Vlaams beleidsdomein adaptatiemaatregelen maximaal laat doorwerken in haar beleid.’ (beleidsnota Klimaat 2019-2024 - OD4. We nemen onmiddellijk maatregelen om ons aan te passen aan de klimaatverandering)

De ondernemingsplannen van de verschillende betrokken administraties zullen – mede op basis van de aanduiding van de verantwoordelijke entiteiten voor de uitvoering van de maatregelen van het Vlaams Energie- en Klimaatplan 2021-2030 (cfr. infra) - ook op hun domein de concrete maatregelen en bijdrage formuleren voor deze transversale en geïntegreerde thema’s..

2. Transversale beleidsplannen

Energie en klimaat zijn transversale thema’s waarvoor meerdere beleidsplannen bestaan of in voorbereiding zijn:

- het Vlaams Energie- en Klimaatplan 2021-2030 (goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 9 december 2019 – VR 2019 0912 DOC.1208/1BIS – in uitvoering van artikel 3 van Verordening (EU) 2018/1999 van het Europees Parlement en de Raad van 11 december 2018 inzake de governance van de energie-unie en van de klimaatactie)
‘De Vlaamse regering zal een geïntegreerd Vlaams Energie- en Klimaatbeleidsplan 2021-2030 finaliseren en operationaliseren op basis van de aanbevelingen van de Europese Commissie, de adviezen van het klimaatpanel en het maatschappelijk middenveld, de uitgevoerde impactanalyse en de resultaten van het openbaar onderzoek. Alle leden van de Vlaamse regering zullen de aangekondigde initiatieven uit het plan omzetten in concreet beleid.’ (beleidsnota Klimaat 2019-2024 – SD2. Ambitieuze en realistisch klimaatbeleid voor de periode 2021-2030)
- de Vlaamse Klimaatstrategie 2050 (goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 20 december 2019 – VR 2019 2012 DOC.1356/1 – in uitvoering van artikel 15 van Verordening (EU) 2018/1999 van het Europees Parlement en de Raad van 11 december 2018 inzake de governance van de energie-unie en van de klimaatactie)
‘Tegen eind 2019 werken we een lange termijn klimaatstrategie 2050 uit, waarbij op korte en lange termijn economische, sociale en ecologische belangen optimaal met elkaar sporen.’ (beleidsnota Klimaat 2019-2024 – SD1. Vlaanderen op weg naar klimaatneutraliteit)
- het Vlaamse Adaptatieplan 2021-2030 (in voorbereiding – in uitvoering van de eerste kerndoelstelling van de EU Adaptatiestrategie)

‘We maken daarom een Vlaams Adaptatieplan op en starten onmiddellijk met de uitvoering ervan. Uitstel, het niet aanpassen of het maken van verkeerde keuzes leiden immers tot zwaardere maatschappelijke kosten.’ (beleidsnota Klimaat 2019-2024 – SD1. Vlaanderen op weg naar klimaatneutraliteit)

De drie documenten voldoen duidelijk aan de definitie van een transversaal beleidsplan. Een transversaal beleidsplan is volgens de hoger vermelde omzendbrief immers een verzameling van beleidsinitiatieven van de Vlaamse Regering die worden gecoördineerd door de minister-president of een minister van de Vlaamse Regering en heeft betrekking op maatschappelijk gerichte beleidsthema’s van verschillende bevoegdheden en beleidsvelden.

Gezien het Vlaamse Adaptatieplan 2021-2030 nog door de Vlaamse Regering moet worden goedgekeurd, stellen we voor om in deze fase enkel het Vlaams Energie- en Klimaatplan 2021-2030 en de Vlaamse Klimaatstrategie 2050 aan te duiden als transversale beleidsplannen. De aanduiding van het Vlaamse Adaptatieplan 2021-2030 als transversaal beleidsplan kan gebeuren bij de latere goedkeuring van dit plan door de Vlaamse Regering.

Bij de totstandkoming van het Vlaams Energie- en Klimaatplan 2021-2030 hebben de betrokken beleidsdomeinen hun inhoudelijke bijdrage geleverd voor de doelstellingen en de bijhorende concrete en evalueerbare beleidsmaatregelen (acties). Ook voor het Vlaams Adaptatieplan 2021-2030 zullen we die bijdrage vragen.

3. Transversale doelstellingen

Uit bovenstaande blijkt duidelijk dat energie en klimaat transversale beleidsthema’s zijn zoals bedoeld in het regeerakkoord, waarvoor de Vlaamse Regering, op initiatief van de bevoegde minister, een beperkt aantal prioritaire, overheidsbrede en geïntegreerde doelstellingen kan vastleggen.

Vanuit het Vlaams Energie- en Klimaatplan 2021-2030 en de Vlaamse Klimaatstrategie 2050 stellen we op heden de volgende transversale beleidsdoelstellingen en streefdoelen voorop:

- Een reductie van de broeikasgasemissies in de niet-ETS-sectoren met 35% tegen 2030 ten opzichte van 2005.
- We streven tegen 2050 naar een reductie van de broeikasgasemissies in de niet-ETS-sectoren met 85 % ten opzichte van 2005, met de ambitie om te evolueren naar volledige klimaatneutraliteit.
- Voor de ETS-sectoren schrijven we ons in binnen de context die Europa bepaalt voor deze sectoren met een dalende emissieruimte onder het EU-ETS.
- In de periode 2021-2030 voldoen aan de no-debit rule, zonder dat hiervoor de aankoop van bijkomende LULUCF-emissieruimte intra-Belgisch of bij andere EU-lidstaten, of het benutten van de schaarse eigen ESR-emissieruimte ingezet moeten worden.
- Een verhoogde bijdrage aan hernieuwbare energie tegen 2030 tot een niveau van 28.512 GWh.
- Een maximaal finaal energieverbruik tegen 2030 van 275.240 GWh
- Een gecumuleerde energiebesparing van 84,062 TWh in de periode 2021-2030¹,

---

¹ De gecumuleerde energiebesparing van 84,062 TWh betreft een eerste inschatting die later dit jaar nog verfijnd kan worden wanneer Vlaanderen de definitieve lijst van maatregelen in het kader van artikel 7 van Richtlijn 2012/27/EU bij de Europese Commissie zal aanmelden

Deze doelstellingen en verwachtingen zijn relevant voor alle beleidsdomeinen en dus de gehele Vlaamse Regering.

De transversale doelstellingen voor klimaatadaptatie en de betrokken beleidsdomeinen en ministers zullen we bij de goedkeuring van het Vlaams Adaptatieplan 2021-2030 vastleggen.

4. Een coördinerende minister

Een transversale aanpak van de thema's energie en klimaat vergt ook coördinatie. De beleidsnota Klimaat 2019-2024 voorziet die coördinatie:

- Ik zorg voor de coördinatie van het Vlaamse energie- en klimaatbeleid over de beleidsdomeinen heen. (beleidsnota Klimaat 2019-2024 – hoofdstuk 5. Transversale, horizontale en overkoepelende strategische doelstellingen)
- Als minister heb ik een coördinerende rol ten aanzien van alle onderstaande inspanningen die door de sectoren moeten genomen worden in het kader van het behalen van de klimaatdoelstellingen. Ik zal mijn collega's hierin bijstaan. (beleidsnota Klimaat 2019-2024 – SD2. Ambitueus en realistisch klimaatbeleid voor de periode 2021-2030)

Ook het Vlaams Energie- en Klimaatplan 2021-2030 voorziet deze coördinatie.

We stellen daarom voor de minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme aan te wijzen als coördinerend minister voor deze transversale doelstellingen en transversale beleidsplannen.

5. Afgestemde rapportering over de uitvoering

De mededeling aan de Vlaamse Regering van 'Nieuwe aanpak transversaal beleid / horizontale doelstellingskaders' (7 februari 2020 - VR 2020 0702 MED.0050/1) stelt het volgende over de rapportering: 'De vakministers kunnen vervolgens via de beleids- en begrotingstoelichting (BBT) jaarlijks rapporteren over de beleidsmaatregelen (acties) binnen hun vakdomein waarmee ze uitvoering geven aan deze doelstellingen, voor zover ze niet gevat worden door een internationale of externe rapporteringsverplichting met een andere timing of inhoud. Het is eveneens de verantwoordelijkheid van de vakministers om hierbij, indien nodig, bepaalde stakeholders of doelgroepen te betrekken (participatief traject). In de BBT wordt gerapporteerd over de uitvoering van deze doelstellingen in het daartoevoorzien luik voor transversale, horizontale en overkoepelende strategische doelstellingen. Voor beleidsmaatregelen (acties) die het eigen vakdomein overschrijden komen de betrokken ministers tot een gezamenlijke rapportering in hun respectievelijke BBT.'

Voor de verschillende beleidsplannen gelden ook periodieke Europese en internationale rapporteringsverplichtingen. Om tot een effectieve en efficiënte rapportering te komen en de rapporteringslast zo minimaal mogelijk te houden, stellen we voor de rapporteringsverplichtingen steeds maximaal op elkaar af te stemmen.

De Verordening (EU) 2018/1999 van het Europees Parlement en de Raad van 11 december 2018 inzake de governance van de energie-unie en van de klimaatactie omvat ook rapporteringsverplichtingen, met o.m. een tweejaarlijks voortgangsrapport. Het Vlaams Energie- en Klimaatplan 2021-2030 stelt daarover: 'De Vlaamse beleidscyclus van uitvoering, monitoring, rapportering, evaluatie en bijsturing wordt afgestemd op de tweejaarlijkse Europese rapporteringscyclus.' (1.2.4 Administratieve structuur van het energie- en klimaatbeleid)

De Europese rapportering is strikt geregeld: de Governanceverordening (2018/1999) bevat de grote lijnen en kondigt verdere uitwerking aan in uitvoeringsbesluiten (die nog niet beschikbaar zijn).

Zoals aangekondigd in het Vlaams Energie- en Klimaatplan 2021-2030 werken we in 2020 een Vlaams afsprakenkader voor een volledig geïntegreerd en datagedreven energie- en klimaatbeleid uit met heldere procedures en timing van de opeenvolgende stappen van de energie- en klimaatbeleidscyclus. Hierin zullen ook afspraken gemaakt worden over de monitoring en rapportering op Vlaams niveau. Ook de wijze dat de betrokkenheid van stakeholders, experts, lokale overheden, innovators en voorlopers zal georganiseerd worden zal in het afsprakenkader worden in kaart gebracht, alsook het kader voor wederzijds engagementen. Het Vlaams Energie- en Klimaatplan 2021-2030 stelt dat op korte termijn voor elke maatregel een entiteit zal worden aangeduid die verantwoordelijk is voor de uitvoering ervan. Voor een belangrijk deel van de maatregelen zijn meerdere overheidsentiteiten en ook andere actoren betrokken, zij het niet altijd als eindverantwoordelijke. In het bijzonder zal het beleidsdomein Omgeving vanuit zijn kennis en competenties de andere beleidsdomeinen en bestuursniveaus ondersteunen rond de in dit plan opgenomen beleidsmaatregelen. Na die aanduiding kunnen de verantwoordelijke entiteiten dan de input leveren voor de rapportering over de voortgang van hun maatregelen(cluster) in de toelichtingen bij beleids- en begrotingsuitvoering. Dit zal alvast de reeds uitgevoerde investeringen en de geplande en ingezette overheidsmiddelen inhouden.

Bij de toelichtingen bij de beleids- en begrotingsuitvoering zullen we, volgens de geest van de mededeling aan de Vlaamse Regering van 'Nieuwe aanpak transversaal beleid / horizontale doelstellingenkaders' (7 februari 2020 - VR 2020 0702 MED.0050/1) in de mate van het mogelijke rekening houden met of verwijzen naar de bestaande Europese of internationale rapporteringen.

6. Aanduiding verantwoordelijke entiteiten voor uitvoering maatregelen uit het definitief Vlaams Energie- en Klimaatplan 2021-2030

De concrete en evalueerbare beleidsmaatregelen (acties) inzake energie- en klimaat zijn goedgekeurd door de Vlaamse Regering als onderdeel van het definitief Vlaams Energie- en Klimaatplan 2021-2030. Dit definitief Vlaams Energie- en Klimaatplan 2021-2030 duidt echter de verantwoordelijke entiteiten voor de uitvoering van deze maatregelen nog niet aan. In de nota aan de Vlaamse Regering bij de goedkeuring van het plan is echter wel volgende beslissing opgenomen:

“Voor elke maatregel uit het definitief Vlaams Energie- en Klimaatplan 2021-2030 zal de Vlaamse Regering op korte termijn een of meerdere entiteit aanduiden die verantwoordelijk is voor de uitvoering van deze maatregel.”

Als bijlage bij deze nota aan de Vlaamse Regering is een tabel opgenomen met aanduiding van verantwoordelijke entiteiten per maatregel. Deze tabel is te beschouwen als het niet-exhaustieve overzicht van de bijhorende concrete en evalueerbare beleidsmaatregelen zoals bedoeld in de mededeling aan de Vlaamse Regering van 'Nieuwe aanpak transversaal beleid / horizontale doelstellingenkaders' (7 februari 2020 - VR 2020 0702 MED.0050/1).

De- tabel vertrekt vanuit onderstaande uitgangspunten:

- De verantwoordelijke entiteit is de entiteit die beschikt over de bevoegdheden en instrumenten voor het uitvoeren van de maatregel in kwestie
- Bij voorkeur wordt slechts één verantwoordelijke entiteit per maatregel aangeduid (de “trekker”). Indien meerdere entiteiten de verantwoordelijkheid krijgen voor één maatregel

blijft er immers onduidelijkheid bestaan. Enkel wanneer het niet anders kan zijn twee trekkers voorgesteld (bijvoorbeeld voor opmaak van 1 overkoepelende woningrenovatiepremie)

- Voor bepaalde maatregelen wordt naast de “trekker” ook een “ondersteunende entiteit” aangeduid. Dergelijke ondersteunende entiteiten worden aangeduid indien de relevante knowhow voor het uitvoeren van een maatregel versnipperd zit over de Vlaamse Overheid. Een nauwe samenwerking is bijvoorbeeld aangewezen voor fiscale maatregelen: samenwerking tussen de inhoudelijke entiteit en het beleidsdomein FB.
- Voor een aantal maatregelen kan deze tabel aanleiding geven tot een verschuiving van taken in vergelijking met de huidige situatie. Waar nodig zal de nodige tijd uitgetrokken worden voor de nodige kennisoverdracht tussen de betrokken entiteiten.
- Het Beleidsdomein Omgeving zal vanuit zijn kennis en competenties de andere beleidsdomeinen en bestuursniveaus ondersteunen, met name bij de cijfermatige onderbouwing van de maatregelen opgenomen in deze tabel. Waar relevant zal er ook over beleidsdomeinen en bestuursniveaus heen gewerkt worden om tot een geïntegreerde en doeltreffende aanpak te komen met respect voor elkaars bevoegdheden. Het Beleidsdomein Omgeving zorgt voor de algemene coördinatie, een goede monitoring van de uitvoering van het plan en de opvolging van de vooruitgang.
- Alle ministers zijn verantwoordelijk voor het klimaatcompatibel maken van het reguliere beleid binnen hun bevoegdheden (klimaatproofing).
- Tegen ten laatste eind 2020 wordt een afsprakenkader voor een volledig geïntegreerd en datagedreven energie- en klimaatbeleid uitgewerkt. Dit bevat heldere procedures en timing van de opeenvolgende stappen van de energie- en klimaatbeleidscyclus, evenals de rol van alle ministers, departementen en entiteiten hierin. Het afsprakenkader brengt ook in kaart hoe stakeholders, experts, lokale overheden, innovators en voorlopers betrokken zullen worden. Op die manier krijgen al de betrokkenen helder zicht op hun rol in het proces en worden parallelle consultaties of overlappende projecten vermeden. We betrekken de stakeholders dus zowel bij de beleidsvoorbereiding als bij de beleidsuitvoering. We scheppen hiervoor een kader dat wederzijdse engagementen mogelijk maakt. Tenslotte zal ook de rol van de onafhankelijke experts hierin vastgelegd worden.

Na goedkeuring zal deze lijst voor duidelijkheid zorgen welke administratie het initiatief moet nemen om de maatregelen uit te voeren. Deze lijst biedt ook duidelijkheid welke minister voor welke maatregel verantwoordelijk is en hiervoor kan worden aangesproken in het Vlaamse Parlement.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Voor de budgettaire impact van het Vlaams Energie- en Klimaatplan 2021-2030 en de Vlaamse Klimaatstrategie 2050, incl. de uitgaven verbonden aan de monitoring en coördinatie van de beleidsplannen en beleidsdoelstellingen, verwijzen we naar de betreffende nota's aan de Vlaamse Regering, waarin daarover onder meer het volgende staat: 'De realisatie van de maatregelen die in uitvoering van het voorliggende plan zullen worden genomen moeten worden gerealiseerd binnen de begroting van elk van de verantwoordelijke vakministers' (VR 2019 0912 DOC.1208/1BIS) en 'De realisatie van maatregelen die in uitvoering van de voorliggende strategie zullen worden genomen zullen worden gerealiseerd binnen de begroting van elk van de verantwoordelijke vakministers' (VR 2019 2012 DOC.1356/1).

Ook het Vlaams Klimaatfonds zal ingezet worden in de niet-ETS sectoren om bij te dragen aan het realiseren van de 2030 broeikasgasreductiedoelstelling. Hier zal gewerkt worden volgens het principe

